

Motion till riksdagen 2007/08:Fi209

av **Ulla Andersson m.fl. (v)**

Översyn av pris- och löneomräkningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning för myndigheternas anslag.

Motivering

Varje år räknas myndigheternas anslag upp i statens budget så att dessa ska klara av att betala ökade priser och löner. Lönerna uppräknas baseras på SCB:s arbetskostnadsindex. Detta index är baserat på löneutvecklingen för tjänstemän i den konkurrensutsatta tjänstesektorn korrigerad för ett tioårigt genomsnitt av produktionsutvecklingen inom den privata tjänstesektorn. Modellen för myndigheternas uppräkning av löneanslaget infördes 1995 i samband med ramanslagsförfarandet i statsbudgeten. Den grundläggande orsaken till att modellen infördes var att lönerna inom den statliga sektorn skulle ha en följsamhet gentemot andra sektorer på arbetsmarknaden. Löneutvecklingen i staten ska genom denna metod varken vara högre eller lägre.

Den nuvarande modell som används för uppräkning av de statliga myndigheternas kostnader, pris- och löneomräkningen, har utvärderats år 2002, och från och med omräkningen 2006 avser den arbetskraftskostnadsutvecklingen inom den privata tjänstesektorn.

I regeringens vårproposition 2007 uppräknas lönekostnaden för 2008 med 0,78 procent (jämfört med siffrorna i budgetpropositionen 2007). Det är den lägsta uppräkning som gjorts sedan modellen infördes. Uppräknningen läggs fast i och med budgetpropositionen 2007/08:1. Denna siffra ska jämföras med att de avtal som träffats på arbetsmarknaden under 2007 oftast ligger på en löneutvecklingstakt på 3,4 procent per år.

Det innebär att ett stort antal statligt anställda hotas av uppsägningar. Vänsterpartiet har låtit riksdagens utredningstjänst räkna på hur många tjänster

Fel! Okänt namn på

den låga prisuppräknningen motsvarar för myndigheter med fler än 100 anställda. Utredningen visar att det motsvarar 4 684 tjänster. För att de statsanställda ska kunna nå samma nivå på sina löneavtal som övriga marknaden, 3,4 procent, handlar det om 2,4 miljarder.

I de allra flesta fall innebär inte de arbetstillfällena som går förlorade i staten att arbetsuppgifterna försvinner. Behoven minskar inte. Tvärtom finns det många statliga arbetsuppgifter som skulle behöva utföras för att upprätthålla höga krav på rättssäkerhet och service gentemot medborgarna. Arbetsuppgifterna finns således kvar, men antalet anställda som ska utföra dem riskerar alltså att kraftigt minska. Resultatet blir då att de som blir kvar får en än högre arbetsbelastning. Detta när det finns tydliga indikationer på att många statsanställda upplever sitt arbete som mycket krävande och att de har svårt att släppa jobbet när de egentligen är lediga.

Den modell som används för pris- och löneuppräknningen innebär att kvalificerade arbeten, som kan vara förutsättningen för en rättssäker process, jämförs med exempelvis tjänster på callcenter och andra verksamheter som inte har samma kvalitets- och rättssäkerhetskrav som till exempel Försäkringskassan och andra statliga myndigheter. Det säger sig själv att en sådan jämförelse inte är den mest lämpliga att göra och att konsekvenserna kan bli stora i många statliga verksamheter.

I ett läge då många tjänsteyrken, som exempelvis telefonförsäljning, växer i omfattning och samtidigt i viktiga avseenden industrialiseras, skapas det en situation där kraven på "rationalisering" i den statliga sektorn blir orimliga. Den nuvarande omräkningsfaktorn är alltför okänslig för de stora skillnaderna inom tjänstesektorn. Den riskerar i praktiken att fungera som en automatisk nedskärningsmaskin i framtiden och bidra till en successiv urholkning av de offentliga verksamheterna.

Vänsterpartiet menar att det finns behov av att ytterligare statliga uppgifter utförs för att garantera och upprätthålla höga krav på rättssäkerhet och service gentemot medborgarna. Vidare menar vi att statsanställda inte genom en sämre löneutveckling ska bidra till att finansiera att en god service till allmänheten upprätthålls.

Vi vill också framhålla vikten av att medborgarna garanteras en god hantering; många medborgare uppfattar de statligt anställda som den representativa demokratins företrädare och om de då inte får den kvalitativa service som de är i behov av, ökar misstron mot demokratin. Detta är en farlig utveckling.

Staten har även i framtiden behov av kvalificerad arbetskraft, om vilken det är hög konkurrens. Dessutom ska de statliga verksamheterna i framtiden kunna upprätthålla en bra och professionell service i hela Sverige.

Utifrån detta vill vi att regeringen ska utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning för myndigheternas anslag.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2007

Ulla Andersson (v)

Marie Engström (v)

Jacob Johnson (v)

Kent Persson (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Peter Pedersen (v)